

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr. (15.1-24) SD-

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – ministerija) parengė ir teikia svarstyti Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 2, 6, 10, 15, 17, 18, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projektas yra 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto lydimasis teisės aktas ir Lietuvos Respublikos Seime numatoma jį svarstyti kartu su šiuo įstatymo projektu.

Įstatymo projekto tikslas – siekiant mažinti vaikų skurdą ir socialinę atskirtį, nuosekliai didinti finansinę paramą vaikus auginančioms šeimoms bei nėščioms moterims.

I. Sprendžiama problema	<p>1. Sprendžiamos vaikų skurdo rizikos bei demografinės problemos.</p> <p>Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Lietuvoje vaikų skurdo rizikos lygis išlieka aukštas ir 2018 m. buvo didžiausias tarp Baltijos šalių. Vaikų iki 18 metų skurdo rizikos lygis Lietuvoje buvo 23,9 proc., o Estijoje – 15,2 proc., Latvijoje – 17,5 proc. Viena iš dažniausiai skurdą Lietuvoje patiriančių grupių yra šeimos, auginančios vaikus (skurdo rizikos lygis, jei vienas iš tėvų augina vieną ar daugiau vaikų, – 46,8 proc., jei abu tėvai augina du ar daugiau vaikų, – 18,6 proc.).</p> <p>Lietuvos demografinė situacija taip pat vis dar sudėtinga. 2017 m. gimė 29,6 tūkst. kūdikių, kurių skaičius, palyginti su 2016 m., sumažėjo 3,3 proc. (1 tūkst. kūdikių), o 2018 m. gimė 28,2 tūkst. kūdikių, tai yra 1,7 proc. (484 kūdikiais) mažiau, palyginti su 2017 m.</p> <p>2. Atsižvelgiant į tai, kad moterys, neturinčios socialinio draudimo stažo ir teisės gauti motinystės išmoką pagal Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą, dažniausia yra jaunos studentės ar vienišos būsimos mamos, kurių finansinė padėtis sunki, siekiama finansinėmis priemonėmis pagerinti šių moterų situaciją.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>1. Padidinti universalią išmoką vaikui (vaiko pinigus) nuo 50 eurų iki 60 eurų.</p> <p>2. Padidinti papildomai skiriamą išmoką vaikui, mokamą vaikams, auginamiems ir (ar) globojamiems gausiose ir nepasiturinčiose šeimose, nuo 20 eurų iki 40 eurų ir nustatyti šios išmokos mokėjimą vienodomis sąlygomis kiekvienam neįgaliam vaikui (asmeniui).</p> <p>3. Padidinti vienkartinę išmoką nėščiai moteriai nuo 76 eurų iki 250 eurų.</p>

III. Priemonių kaštai	<p>Pritarus Įstatymo projektu siūlomoms nuostatomis dėl išmokos vaikui (vaiko pinigų) mokėjimo, preliminariais ministerijos skaičiavimais, 2020 metų valstybės biudžete papildomai turi būti skirta apie 152,4 mln. eurų. Iš viso universalią išmoką vaikui gautų apie 521,9 tūkst. vaikų, papildomai skiriamą išmoką vaikui – apie 151,6 tūkst. vaikų.</p> <p>Pritarus Įstatymo projektu siūlomoms nuostatomis dėl vienkartinės išmokos nėščiai moteriai dydžio didinimo, preliminariais ministerijos skaičiavimais, 2020 metų valstybės biudžete papildomai turi būti skirta 758,0 tūkst. eurų ir išmoką gautų iš viso apie 4,4 tūkst. moterų.</p> <p>Kitoms Įstatymo projekto nuostatomis įgyvendinti papildomų lėšų iš valstybės biudžeto nereikės.</p>
IV. Nauda visuomenei	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prognozuojama, kad, padidinus universalios išmokos vaikui dydį (nuo 50 eurų iki 60 eurų) ir papildomai skiriamos išmokos vaikui dydį (nuo 20 eurų iki 40 eurų) bei vertinamų pajamų ribą (nuo 1,5 valstybės remiamų pajamų dydžio (toliau – VRP) iki 2 VRP), skurdo rizika bendroje populiacijoje sumažės 0,6 procentinio punkto, vaikų iki 18 metų skurdo rizikos lygis – 2,4 procentinio punkto. Skurdo rizikos lygis šeimoje, kurioje vienas iš tėvų augina vieną vaiką, sumažės 2,8 procentinio punkto, du ar daugiau vaikų – 5,9 procentinio punkto, šeimoje, kurioje abu tėvai augina du vaikus, skurdo rizikos lygis sumažės 2,2 procentinio punkto, tris ar daugiau vaikų – 2 procentiniais punktais. 2. Šeimoms, auginančioms ir (ar) globojančioms vaikus, bus suteikta didesnė valstybės finansinė parama. 3. Vienkartinės išmokos nėščiai moteriai dydžio padidinimas nuo 76 eurų iki 250 eurų užtikrins adekvatesnę valstybės finansinės paramos lygį besilaukiančioms moterims, kurios neturi socialinio draudimo stažo ir teisės gauti motinystės išmoką pagal Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą. 4. Aiškesnis, nuoseklesnis Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo nuostatų taikymas praktikoje.

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 1.2.1 papunktyje nurodytą 5 priemonę, numatančią išmokų vaikams teisinio reguliavimo tobulinimą, užtikrinant nuoseklų išmokos vaikui (vaiko pinigų) didinimą.

Konkrečios Įstatymo projekte nustatytos teisinio reguliavimo priemonės apibūdintos ir jas pagrindžiantys argumentai nurodyti kartu su Įstatymo projektu pateiktame Įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

Įstatymo projektas buvo teiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Neįgaliųjų reikalų departamentui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai. Įstatymo projektas su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija ir Valstybine duomenų apsaugos inspekcija suderintas be pastabų. Įstatymo projektas ir jo lydimoji medžiaga patikslinti pagal Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktas pastabas. Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 4 pastabos ir Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pastabos, į kurias neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma.

Įstatymo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje, kur visuomenė galėjo teikti pastabas ir pasiūlymus. Pastabų ir pasiūlymų dėl Įstatymo projekto iš visuomenės nebuvo gauta.

Įstatymo projektą parengė ministerijos Piniginės paramos ir būsto skyriaus vedėja Svetlana Kulpina, tel. 8 706 64 264, el. p. Svetlana.Kulpina@socmin.lt, ir vyriausioji specialistė Ieva Aninkevičiūtė-Gorbyliovienė, tel. 8 706 64 283, el. p. Ieva.Aninkeviciute@socmin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl Įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui projektas, 1 lapas.

2. Įstatymo projektas, 6 lapai.

3. Įstatymo projekto lyginamasis variantas, 6 lapai.

4. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 6 lapai.

5. Įstatymo projekto derinimo pažyma, 4 lapai.

6. Įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 10 lapų.

7. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 7 lapai.

Ministras

Linas Kukuraitis